

STYRETS ÅRSBERETNING 2020

PRESENTASJON AV VIRKSOMHETEN

Sykehusapotekene i Midt-Norge HF er ett av fire selvstendige helseforetak, eid av Helse Midt-Norge RHF.

Sykehusapotekene i Midt-Norge HF ble stiftet 13. desember 2001 som et ledd i den statlige overtakelsen av spesialisthelsetjenesten, og har hatt ordinær drift siden 1. januar 2002.

Sykehusapotekene i Midt-Norge HF har i 2020 omfattet sykehusapotekene i Trondheim, Levanger, Namsos, Kristiansund, Molde og Ålesund inkludert avdeling ved Volda sjukehus.

Sykehusapotekene i Midt-Norge har visjonen: *På lag med deg for helsa di*, og samme verdigrunnlag som helsevesenet for øvrig: *trygghet, respekt og kvalitet*. Hovedmålet er sikker legemiddelbruk

Formålet med virksomheten går fram av foretakets vedtekter: Sykehusapotekene i Midt-Norge skal drive effektivt og rasjonelt salg av legemidler til alle som trenger det når de trenger det. Foretaket skal bidra til å sikre andre helseforetak i regionen sikker legemiddelforsyning, bidra til å sikre befolkningen tilgang på spesialiserte legemidler og tilby farmasøytiske tjenester som kan bidra til rasjonell og sikker legemiddelbruk i helsetjenesten.

Gjennom utøvelse av oppgaver tildelt av Helse Midt-Norge RHF skal Sykehusapotekene i Midt-Norge HF bidra til at spesialisthelsetjenestens målsetting blir oppfylt innenfor Helse Midt-Norges geografiske område.

Hovedoppgavene som Sykehusapotekene i Midt-Norge HF har ansvar for, omfatter

1. Være en leverandør av de legemidler og apotekvarer som helseforetakene i regionen bestiller
2. Drive detaljsalg av legemidler til sykehusenes brukere og ansatte
3. Produksjon av legemidler som vanskelig kan anskaffes som farmasøytisk spesialpreparat
4. Yte farmasøytiske tjenester for å fremme faglig og økonomisk rasjonell legemiddelbruk, herunder informasjon og rådgivning til helsepersonell og pasienter
5. Samordne Sykehusapotekene i regionen slik at helseforetakene kan yte kostnadseffektive tjenester av høy kvalitet
6. Kunne bidra med kompetanse og produksjonsfasiliteter ved beredskapsproduksjon av legemidler til den samlede helsetjenesten samt opprettholde et beredskapslager av legemidler

På slutten av året 2020 fikk Sykehusapotekene oppgaven med å motta, håndtere og distribuere vaksiner mot Covid -19 til regionenes kommuner i et samarbeid med Folkehelseinstituttet. Mer om dette finnes på s 7.

Sykehusapotekene i Midt-Norge HF skal bidra til samarbeid i regionen, slik at det totalt sett oppnås hensiktsmessig og rasjonell ressursutnyttelse. Helseforetaket skal også bidra til samarbeid med andre regionale helseforetak og helseforetak eiet av disse når dette er egnet til å fremme helseforetakenes formål og løsning av hovedoppgavene.

Sykehusapotekene i Midt-Norge HF skal, innenfor sitt ansvarsområde, søke nødvendig samarbeid med og veiledning overfor kommunene, både administrativt og klinisk, slik at pasientene sikres et helhetlig helse- og sosialtjenestetilbud.

AKTIVITET OG UTVIKLINGSTREKK I FORETAKETS VIRKSOMHET

Fordeling av omsetning på kundegrupper

Foretaket har hatt en økning i omsetning på 3,1 % fra 2019 til 2020. Det økte salget drives i stor grad av skiftet der finansieringsansvar for legemidler og utstyr til hjemmebehandling i større grad overføres til helseforetakene fra Folketrygden. Omsetningen til sykehusforetakene har derfor økt med 6,6 %, mens omsetningen til eksterne kunder er redusert med 14 %.

Skatteplikt

Sykehusapotekenes publikumsutsalg er skattepliktig for sin del av virksomheten, og har generert skattepliktig overskudd i 2020.

FORSKNINGS- OG UTVIKLINGSAKTIVITETER

Forskningsaktiviteten ved Sykehusapotekene i Midt-Norge i 2020 var beskjeden. Alle apotek har noe FOU aktivitet, men er også preget av mangel på fast forskningstid for ansatte samt et stort press på driftsressurser i forbindelse med flere store utviklingsprosjekter. For å øke forskningsaktiviteten fremover er det behov for å etablere mer robust forskningsinfrastruktur og forutsigbar tilførsel av ressurser. Forskningsstrategien 2013-2020 erstattes av en ny forskningsstrategi som integreres i den overordnede strategien for sykehusapotekene.

Utdanning

Foretaket har to ansatte som har bistillinger ved NTNU, hhv 20 % som førsteamanuensis og 20 % som universitetslektor knyttet til masterutdanningen i farmasi. Flere ansatte bidrar til undervisning og sensurering ved NTNU og Nord Universitet. Spesielt er de kliniske farmasøytene viktige i undervisningen ved NTNU. Sykehusapotekene i Midt-Norge HF og NTNU har startet et felles arbeid med å utvikle en ny praksismodell for masterstudenter i farmasi for å imøtekomme nye krav om apotekpraksis. Fra våren 2021 vil alle masterstudentene i farmasi ved NTNU gjennomføre 8 ukers praksis ved sykehusapotekene i foretaket.

Prosjekter

Foretaket har benyttet betydelige ressurser til omfattende utviklingsprosjekter, som nytt reseptur- og butikkdatasystem, tilpassing av Helse Midt-Norges økonomi- og logistikkssystemer til å dekke apotekets behov, Helseplattformen og en rekke mindre utviklingsprosjekter til administrasjon i 2020.

Sykehusapotekene i Midt-Norge HF har en sentral rolle i å utvikle fremtidens forsyningsmodell for legemidler til alle sykehus i Helse Midt-Norge med utgangspunkt i SNR (Nytt sykehus for Nordmøre og Romsdal) og Helseplattformen.

REDEGJØRELSE FOR ÅRSREGNSKAPET / ØKONOMISKE RESULTATER I 2020

Sykehusapotekene i Midt-Norge HF hadde i 2020 et overskudd på 21,0 millioner kroner før skatt, på en omsetning på 1 152 millioner kroner. Dette er en økning i omsetning på 3,1 % fra 2019 (2019: 1 118 millioner kroner).

Hovedårsaken til det positive resultatet i 2020 er god kostnadskontroll, god kontroll på vareforbruk og økt omsetning. Dette har bidratt til det positive resultatet.

Kontantstrøm

Kontantstrømmen fra driften var på 7,5 millioner kroner, som er noe lavere enn 2019. Netto kontantstrøm benyttet til investeringsaktiviteter var 5,6 millioner kroner i 2020. Dette er noe høyere enn fjorårets investeringsnivå. De vesentligste investeringene i 2020 knytter seg til investering i nytt Reseptur- og Butikkdatasystem og ombygging av publikumsavdelingen på apoteket i Levanger. Netto kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter var -1,3 millioner kroner i 2020. Dette vedrører nedbetaling av langsiktig gjeld. All langsiktig finansiering er nå nedbetalt og har vært knyttet opp mot Helse Midt-Norge RHF.

Sykehusapotekene i Midt-Norge HF hadde per 31. desember 2020 99,3 millioner kroner i konsernkontoordningen (84,6 ved utgangen av 2019). Denne føres i balansen som kortsiktig fordring. Den likviditetsmessige situasjonen vurderes som tilfredsstillende.

Egenkapitalen er ved utgangen av 2020 på 157,5 millioner kroner og utgjør 49,8 % av totalkapitalen.

FORTSATT DRIFT

I henhold til regnskapslovens § 3-3, bekreftes at regnskapet er utarbeidet i samsvar med forutsetningen om fortsatt drift.

FINANSIELL RISIKO

I henhold til helseforetaksloven kan Sykehusapotekene i Midt-Norge HF ikke gå konkurs, og eier hefter ubegrenset for foretakets forpliktelser.

Det vesentligste av foretakets omsetning er rettet mot helseforetakene i regionen og mot annen offentlig virksomhet, som gjør markeds- og kredittrisikoen begrenset. Likviditetsrisikoen vurderes som lav.

ARBEIDSMILJØ

I 2020 har foretaket jobbet aktivt med forebygging og oppfølging av sykefravær.

Koronapandemien og den langvarige beredskapssituasjonen har krevd mye av de ansatte i 2020, noe som har påvirket arbeidsmiljøet. Det er iverksatt risikoreducerende tiltak både innenfor fysisk, organisatorisk og psykososialt arbeidsmiljø for å trygge de ansatte, samt å redusere risiko for smitte i sykehusapoteket.

- Fysisk arbeidsmiljø (f.eks. pleksiglass, adgangsbegrensning, stenging av selvvalg, desinfeksjon-/smittevernsutstyr)
- Organisatorisk arbeidsmiljø (f.eks. todelte arbeidslag, hjemmekontor, opplæring nye/andre arbeidsoppgaver, obligatoriske smittevernkurs)
- Psykososialt arbeidsmiljø (f.eks. BHT støttetelefon, vaktevaluering, synlig og tilgjengelig ledelse, opprette arenaer for utveksling av informasjon og tanker/behov)

Gjennom kontinuerlig arbeid med ROS-analyse gjennom året på HMS området, samt gjennomføring av to questbackundersøkelser som en temperaturmåling på arbeidsmiljøet har ledelsen et godt bilde av hvordan ansatte har opplevd beredskapssituasjonen og tilpasset tiltak deretter.

Sykefravær

Sykefraværet endte i 2020 på 6,2 %, mens målet var 6,0 %. I snitt har sykefraværet vært på et akseptabelt nivå.

	2020	2019	2018
Andel av totalt ant. dagsverk (%)	6,2%	6,1%	6,5 %

Det foregår en kontinuerlig jobb med å forebygge og tilrettelegge for et lavt sykefravær. Spesielt vekt på tidlig oppfølging av sykmeldte med ulike former for tilrettelegging. Året 2020 har vært spesielt pga pandemi, men man har fulgt opp der det har vært behov til tross for mindre muligheter for tilrettelegging.

Det har ikke vært registrert HMS-hendelser i 2020 som har medført sykefravær. Det har heller ikke vært hendelser som har medført skade på materiell eller lokaler.

LIKESTILLING

Sykehusapotekene i Midt-Norge HF hadde pr 31. desember 2020 276 ansatte (faste og vikarer) fordelt på 257 årsverk. Av disse var 239 kvinner (86%) og 39 menn (14%).

Kvinner og menn fordelt på stillingskategorier

Per 31. desember 2020 er fordelingen mellom kvinner og menn på stillingskategorier slik:

Stillingskategori	Sum	Kvinner		Menn	
		Antall	Prosent	Antall	Prosent
Lederstillinger*	11	4	36%	7	64%
Lederstillinger nivå 3 **	8	7	88%	1	12%
Annet helsepersonell herunder provisorfarmasøyt/reseptarfarmasøyt apotekteknikere/sykepleiere og fagstillinger	235	210	89%	25	11%
Øvrige stillinger***	24	18	75%	6	25%
Sum	278	239	86%	39	14%

* Lederstillinger = hovedledelsen (adm. direktør, sykehusapotekere, økonomidirektør, HR-direktør, IKT-direktør, fagdirektør)

** avdelingsledere i de to største apotekene

*** Øvrige stillinger = kontoradministrasjon, personal, regnskap/økonomi, IKT, renhold

Lønnsforskjeller mellom kvinner og menn

I Sykehusapotekene i Midt-Norge HF er det ingen klare lønnsforskjeller mellom kvinner og menn innen samme stillingskategori.

Rekruttering

Det er fortsatt noe vanskeligere å rekruttere menn til ledige farmasøyt- og teknikerstillinger. Dette skyldes i hovedsak kjønnsfordelingen ved opptak til studier for de aktuelle stillingsgruppene.

Foretaket har som målsetting at arbeidsstyrken i størst mulig grad skal gjenspeile mangfoldet i befolkningen. Det arbeides for en best mulig alders- og kjønnsbalanse i arbeidsstokken, tilrettelegging for funksjonshemmede og for å rekruttere personer med innvandrerbakgrunn. Ved rekruttering kommer dette frem i utlysningsteksten, og det tillegges vekt ved utvelgelse av kandidater til ledige stillinger.

Arbeidstid

Av de 278 ansatte er 55 faste deltidsstillinger pr 31. desember 2020. Av de ansatte som har deltidsstilling er 3 menn. Arbeidstidsordningene er like for kvinner og menn. Deltidsstillingene er rettighetsbasert, eller ønsket deltid.

BRUKERMEDVIRKNING

Brukermedvirkning er lovfestet og det er etablert et brukerutvalg med representanter fra brukerorganisasjonene og foretaket.

Brukerutvalget gjennomfører selvstendige møter hos foretaket, der administrasjonen er representert fra ledernivå og med sekretær for Brukerutvalget. Brukerutvalget har også møterett som observatører i styremøtene med 2 representanter. Sykehusapotekene i Midt-Norge har også i 2020 hatt et velfungerende brukerutvalg.

YTRE MILJØ

Foretaket har i 2020 blant annet kartlagt vesentlige miljøaspekter, -mål og -tiltak for hvert kjerneområde og i foretaksadministrasjonen. Tiltakene vil følges opp i en egen handlingsplan innen ytre miljø.

Sykehusapotekene i Midt-Norge HF ble re-sertifisert i henhold til NS-EN ISO 14001:2015 i 2020. Sertifikatet er gyldig frem til 2023 og skal følges opp ved årlige oppfølgingsrevisjoner.

Foretaket utarbeider klimaregnskap over utslipp av CO₂. Utslipp av CO₂ i 2020 utgjorde 158 tonn, mot 208 tonn i 2019. Reduksjonen skyldes i stor grad færre flyreiser og færre antall reiste kilometer med bil ifm. tjenestekjøring, da covid-19 pandemien har redusert gjennomføringen av fysiske møter i foretaket betraktelig og samtidig økt kompetansen på digitale møter.

REDEGJØRELSE FOR FORETAKETS FRAMTIDSUTSIKTER

Utviklingstrender og rammebetingelser

Legemiddelmangel er et globalt problem som krever nasjonale løsninger. Statens legemiddelverk rapporterer om stadig økende antall mangelsituasjoner. Sykehusapotekene i Midt-Norge HF

deltar i arbeidet med å redusere konsekvensene ved en eventuell legemiddelmangel både nasjonalt og regionalt.

Foretaket har bidratt sterkt i oppbyggingen av regionale og nasjonale beredskapslagre som følge av Covid-19 pandemien.

Foretaket ser en betydelig økning i kostnadene til legemidler. Dette er drevet av at nye kostbare legemidler blir besluttet tatt i bruk av Beslutningsforum. Samtidig foregår det en styrt utvikling der finansiering av legemidler flyttes fra «blå»-resept (Helfofinansiert) til H-resept (Helseforetaksfinansiert). Disse faktorene medfører betydelig økte kostnader for Sykehusapotekenes største kunder.

Gjennom statsbudsjettet for 2018 ble tjenesten Medisinstart til hjertepasienter bestemt implementert i norske apotek i tillegg til den etablerte tjenesten inhalasjonsveiledning til lungepasienter. Det forventes at apotekene vil få flere slike oppgaver tilført i årene som kommer, blant annet er det dialog med myndighetene for å utvide tjenesten til diabetespasienter. Foretaket tilbyr influensavaksinering og planlegger også pneumokokkvaksinering i apotek. I forbindelse med pandemien bidrar Sykehusapotekene med logistikk, utblanding og opptrekk av vaksiner til sykehuspersonell. Det er foreløpig ikke avklart hvilken rolle apotek skal ha i massevaksinering av befolkningen i løpet av 2021.

Faglige aktiviteter og prioriterte områder

Arbeidet med å sikre riktig legemiddelbruk er videreført i 2020. Foretaket leverer klinisk farmasøytiske tjenester til alle sykehusene i regionen og gjennom tett samarbeid med de kliniske miljøene videreutvikles tjenesten til å omfatte stadig nye pasientgrupper. Sammen med sykehusforetakene er en plan for opptrapping av kapasitet i klinisk farmasi lagt for årene t.o.m. 2022. Sammen med delvis rammefinansiering av tjenesten utgjør dette viktige forutsetninger for å kunne videreutvikle tjenesten, også i forhold til å kunne rekruttere og beholde ansatte med denne typen spesialkompetanse.

Sykehusapotekene i Midt-Norge HF ble en aktør i Helseplattformen på tampen av 2020. Foretaket vil benytte denne muligheten til å jobbe med tjenesteutvikling sammen med sykehusene. Spesielt innen klinisk farmasi har dette arbeidet potensiale for utvikling av metodikk og ytterligere samarbeid.

Videre utvikling av produksjonsmiljøene ved sykehusapotekene i regionen er også viktig av hensyn til beredskap og kapasitet, samt å forberede foretaket på produksjon av persontilpasset medisin.

Konsept for sentralisert produksjon av en-doser for alle sykehus i Midt-Norge er styrebesluttet. Vedtaket medfører betydelige investeringer i utstyr de kommende år for mer enn å fordoble antall produserte endoser. Dette gjøres for å realisere lukket legemiddelsløyfe (LLS) i sykehusene. Målsettingen med LLS for Helseplattformen er å redusere antall legemiddelrelaterte pasientskader med 80%. Økning i kapasitet og kapabilitet på endoseproduksjon krever større lokaler. I løpet av 2021 er ambisjonen å inngå langsiktig leiekontrakt på nye lokaler for nytt sykehusapotek i Trondheim. Realiseringen av denne ambisjonen vil muliggjøre realisering av store deler av foretakets strategier for å møte pasientenes behov i fremtiden.

Sykehusapotekene har etter oppdrag fra Helse Midt-Norge RHF etablert regional funksjon for legemiddelforbruksstatistikk, analyse og etterlevelse av LIS-avtaler. Dette arbeidet er videreført i 2020 og har spart helseforetakene for flere ti-talls millioner kroner i legemiddelutgifter. Dog har pandemien gjort at dette arbeidet har måttet vike noe for beredskapsarbeid og vaksinering. Det er en ambisjon at dette arbeidet skal videreutvikles etter pandemien.

Foretaket har i forbindelse med pandemien hatt en sentral rolle i forsyning av frysevaksiner mot corona til alle kommunene og sykehusene i Midt-Norge. I tillegg har alle seks apotek bidratt til utblanding og opptrekk av coronavaksine på sykehus.

I Helse Midt-Norge gjennomføres det nå flere store prosjekter. Prosjektene utfordrer foretaket med behov for involvering og betydelig uttak av ressurser, men innebærer også gode muligheter til å videreutvikle og tilpasse våre tjenester i tett samarbeid med de øvrige helseforetakene. Det er betydelig risiko i forhold til å balansere resursuttak til prosjekter og samtidig opprettholde daglig drift.

Økonomiske resultater og utfordringer

Sykehusapotekene i Midt-Norge HF sin drift finansieres i hovedsak av avansen på salg av legemidler og salg av farmasøytiske tjenester.

Statens legemiddelverk har på oppdrag fra Helse og omsorgsdepartementet gjennomført en gjennomgang av pris- og avansesystemene. Anbefalingen fra denne gjennomgangen er at dagens pris- og avansemodell videreføres i all hovedsak, men at kronetillegget per pakning må prisjusteres.

Foretaket har budsjettet med et overskudd også i 2021.

DISPONERING AV ÅRSRESULTAT

Styret foreslår at årsoverskuddet på kr 19 493 792 overføres til annen opptjent egenkapital.

Trondheim, 18. mars 2021

Roar Lervik
Styreleder

Monica Rolfsen
Nestleder

Per Jarle Ingstad
Styremedlem

Åge Austheim
Styremedlem

Gunn Fredriksen
Styremedlem

Kristin Eide
Ansattvalgt representant

Ingebjørg Sandøy Rødahl
Ansattvalgt representant

Dag Hårstad
Adm. dir.

PENNEO

Signaturene i dette dokumentet er juridisk bindende. Dokument signert med "Penneo™ - sikker digital signatur".
De signerende parter sin identitet er registrert, og er listet nedenfor.

"Med min signatur bekrefter jeg alle datoer og innholdet i dette dokument."

Dag Helge Hårstad

Daglig leder

Serienummer: 9578-5995-4-74089

IP: 109.108.xxx.xxx

2021-03-22 18:54:54Z

Åge Austheim

Styremedlem

Serienummer: 9578-5995-4-348042

IP: 91.186.xxx.xxx

2021-03-23 06:59:20Z

Roar Lervik

Styreleder

Serienummer: 9578-5995-4-362770

IP: 88.87.xxx.xxx

2021-03-23 07:32:30Z

Per Jarle Ingstad

Styremedlem

Serienummer: 9578-5994-4-529062

IP: 195.69.xxx.xxx

2021-03-24 10:29:21Z

Kristin Eide

Styremedlem

Serienummer: 9578-5997-4-469110

IP: 91.186.xxx.xxx

2021-03-25 20:36:13Z

Monica Rolfsen

Styremedlem

Serienummer: 9578-5995-4-299781

IP: 84.38.xxx.xxx

2021-03-30 08:48:10Z

Ingebjørg Sandøy Rødahl

Styremedlem

Serienummer: 9578-5998-4-844440

IP: 85.93.xxx.xxx

2021-03-30 13:54:12Z

Gunn Fredriksen

Styremedlem

Serienummer: 9578-5995-4-161245

IP: 188.113.xxx.xxx

2021-04-06 12:00:02Z

Penneo Dokumentnøkkel: V2SMIG-EZTHE-OQLG1-GPKUH-G2B48-2K41Z

Dokumentet er signert digitalt, med **Penneo.com**. Alle digitale signatur-data i dokumentet er sikret og validert av den datamaskin-utregnede hash-verdien av det opprinnelige dokument. Dokumentet er låst og tids-stemplet med et sertifikat fra en betrodd tredjepart. All kryptografisk bevis er integrert i denne PDF, for fremtidig validering (hvis nødvendig).

Hvordan bekrefter at dette dokumentet er originalen?

Dokumentet er beskyttet av ett Adobe CDS sertifikat. Når du åpner dokumentet i

Adobe Reader, skal du kunne se at dokumentet er sertifisert av **Penneo e-signature service** <penneo@penneo.com>. Dette garanterer at innholdet i dokumentet ikke har blitt endret.

Det er lett å kontrollere de kryptografiske beviser som er lokalisert inne i dokumentet, med Penneo validator - <https://penneo.com/validate>